

NOVÁK PÉTER: A VÉGVÁRI HŐS, A SZERELMES FÉRFI, A PARASZTVEZÉR

Tánc történeti produkció

Novák Péter a dóm előtti színpadon. FOTÓ: VERÉB SIMON

Zenei és táncos ünnep a Szegedi Szabadtéri Játékok tegnap bemutatott és ma látható Dózsa-produkciója. A Dóm téri színpadon az 1514. évi parasztfelkelés legendás vezérét, Dózsa Györgyöt, a tragikus sorsú szerelmes férfi alakját Novák Péter idézi elénk – szóval, dallal és táncsal.

SZEGED
ÚJSZÁSI ILONA

„Fehér gyolcsban, setét éjben / – Ezeröttszáz tizennégyben – / A kakas épp harmadszor szólt, / Dózsa feje Szegeden volt.” Juhász Gyula verssorai de tüdőrognak a Szegedi Szabadtéri Játékok ösbemutatóján: tegnap és ma is színre kerül a Dózsa. A táncrónika a legendás parasztvezér tetteit idézi föl – ezer szállal Szegedhez kötődve, az itteni legendákból is építkezve.

Táncünnepe varázsol a

Dóm térre Zsuráfszky Zoltán rendező-koreográfus. A hetvenes évek óta érlelte magában a táncrónikát. Ötletéből Vincze Zsuzsa írt forgatókönyvet. E próza elváltja és értelmezi a táncokat. Most bizonyítást nyer: a magyar, a moldvai csángó és a balkáni népzene, néptánc sodró ereje alkalmas Dózsa György egyéniségének, a keresztességből lett parasztsereg elszántságának bemutatására. Zsuráfszky pedig most is igazolja: egy hét alatt képes a történelmi tablót megjelenítő több száz táncos munkájának összehangolására. A hagyományos néptánc értékeit őrzi, de meg is újítja koreográfiája. A lendületes és látványos produkcióban vezető szerepet játszó Honvéd Táncszínház művészeihez hasonlóan kimagasló teljesítményt nyújtanak a Szegedi Táncgyűttes tagjai, valamint a nyíregyházi, a szerbiai,

a törökországi néptáncosok és a szegedi gyerekek. A XXIV. szegedi nemzetközi néptáncfesztivál gálája is a Dózsa. A táncosok itt nem csupán ilusztrálják a történetet, hanem ők viszik végig a darabot. A Dózsa: tánc történeti produkció.

Színészi, táncos és énekes erényeit egyaránt megcsillogtatja a címszereplő Novák Péter. A végvári vitéz és a parasztvezér közkeletű Dózsa-képet képes árnyalni: fölillantja a szerelmes férfi alakját. Küzd az erotikus álomban megjelenő szegedi boszorkákkal; hevesen udvarol a szegedi főbíró lányának, Pálffy Piroskának, akit a szép énekű és mozgású Fekete Zsuzsanna személyesít meg.

Az autentikus – Makó Péter zenekara által jegyzett – népzene és az abból táplálkozó, a Ghymes együttes stílusaként ismert hangzás vegyül itt újfajta minőséggé. Szarka Tamás – zenéje és dalszövegei mellett – énekmondóként is hozzájárul a sikerhez: keretbe fogja, lírai és erotikus elemekkel is gazdagítja a színházat. Új, talán népi musicalnek nevezhető műfaj születik a szegedi Dózsaival.

Show a javából

A középkor fakó hangulata és a reneszánsz színessége egyaránt megjelenik a szereplők Vincze Zsuzsa által tervezett és válogatott jelmezeiben. A Dóm téri színpad szinte minden lehetőségét kihasználja show-szerű díszleteivel Tóth Kázmér: sötétben zárt és fénylően nyitott tereket váltogat. A darab egészében jelen van a vég: Dózsa tüzesen lángoló koronája.

Bolgár folklórgyöngyök

Szerbiából, Romániából, Törökországból és Bulgáriából is érkeztek táncosok a XXIV. Szegedi Nemzetközi Néptáncfesztiválra. A rendezvény idejére megszűnnek a különböző népek közti határok – érkezte a bolgár ELIT Folklore együttes, amely megalakulása óta több nemzetközi megmérettetésen is részt vett.

SZEGED
VIDA-SZÜCS IMRE

A XXIV. Szegedi Nemzetközi Néptáncfesztivál ideje alatt négy külföldi táncgyűttes vendégeskedik Szegeden. Szerbiából, Romániából, Törökországból és Bulgáriából jöttek csoportok a városba, hogy előadásaikkal gazdagítsák a táncos szemle programját. A sok fellépés és a próbák mellett – amikor tehetik – ismerkednek a várossal, vagy egy strandon keresnek enyhülést a kánikulában.

A bulgáriai ELIT Folklore táncscsoportot 45-en képviselik a fesztiválon – tudtuk meg Margarita Doncheva művészeti vezetőtől. Táncosaik közül profik és amatőrök egyaránt lépnek a különböző szegedi rendezvényeken. A 2000-ben alapított együttes járt már például Németországban, Törökországban és Szerbiában is. 2007-ben és 2008-ban hazájukban megnyerték a nem hivatásos táncosok és zenészek fesztiválját, amelyet a bolgár hadsereg szervez meg évről évre. Mindig annak a területnek a népviseletét hordják, amelyik képviselésében éppen színpadra állnak. Bulgáriában két iskolájuk működik, ahol a fiatalokat a bolgár kultúra és a helyi szokások szeretetére nevelik.

– Most járunk először Szegeden, de nagyon szeretnénk, ha máskor is meghívást kapnánk erre az eseményre – kezdte élmenybeszámolóját Neno Sktregarsen, az ELIT Folklore mene-

dzsere. – Eddig ez a legjobban megszervezett fesztivál azok közül, amelyeken valaha jártunk. Igazán örülünk, hogy itt lehetünk, mert a szegediek vendégszeretete és a város is lenyűgözött bennünket. Amióta elkezdődött ez a táncos seregszemle, azt tapasztaljuk, hogy nincs határ különböző népek és kultúrák között. Együttünk munkáját zenészek is segítik, de ők erre a fesztiválra nem kísérték el minket.

Fellépések

A szegedi közönség tegnap láthatta utoljára az ELIT Folklore táncgyűttest. Este hat órákor a Dugonics téren táncoltak – utcai vigasságot produkálva. Ezt megelőzően hétfőn a megyeházán mutatták be műsorukat a bolgár táncosok. A kilencnapos fesztiválon összesen ötször álltak a nagyérdemű elé.

Az együttes látványos bemutatója Szegeden, a Dugonics téren. FOTÓ: VERÉB SIMON

Magyarokról írt ritkaságok

Külföldön jelentek meg a magyarságról azok a könyvritkaságok, amelyeket október 22-éig mutat be a Somogyi-könyvtár Helyünk a világban címmel.

SZEGED
DOMBAI TÜNDE

1488-tól négy évszázadot fog át az a több mint kétszáz kuriózum, amelyet Helyünk a világban címmel válogatott össze Szőkefalvi-Nagy Erzsébet könyvtáros, a gyűjteményi osztály vezetője a Somogyi-könyvtár legújabb kiállítására. A külföldön rólunk, magyarokról megjelent remekművek majdnem teljes egészében az alapító, Somogyi Károly gyűjteményéből kerültek be a szegedi városi bibliotékába.

Kivétel az a könyvritkaság, amelyet a tudós szegedi főrabbi, Löw Immanuel ajándékozott a közgyűjteménynek: Istvánffy Miklós Magyarok dolgairól írt története 1617-ből. Különleges a tartalma, mert az ismert, Mátyás király udvarához tartozó humanista történetíró, Bonfini munkáját folytatja. Sajátos a szerző életútja, mert egy humanista kardforgatóról van szó, aki a szigetvári Zrínyi Miklóstól tanult vitézkedni, majd az alispánságig ívelt hivatali karrierje. A kötet születésének története is egyedülálló: Pázmány Péter későbbi esztergomi érsekre hagyta örökül a szerző a kéziratát, amelyet

Négy évszázad kiadványai láthatók. FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Tengnagel, a bécsi udvar könyvtárosa látott el jegyzetekkel, majd német nyomdát ajánlott hozzá. Nem tudni, hogyan, mindenesetre – a be-

jegyzés szerint – a szegedi főrabbi az udvari tanácsos tiszteletpéldányát szerezte meg, és ezt adta tovább a Somogyi-könyvtárnak.

ZENÉS JÁTÉK JÁVOR SZERELMÉRŐL AZ ÚJSZEGEDI SZABADTÉRIN

„Játszd a lelkem, zongora”

Hegedűs D. Géza (képünkön) főszereplésével, édes-bús zenés játékban Jávor Pálra emlékeznek az Újszegedi Szabadtéri Színpadon. Meg-elevenedik a Kamara Varieté: Jávor élete utolsó szakaszának kimondatlan érzelmei, lappangó vágyai kerülnek előtérbe.

A Kossuth-díjas színész, Hegedűs D. Géza örömmel vállalta, hogy Jávor Pált alakítsa: nagyszerű művésznek és embernek tartja, véleménye szerint nemcsak művészi tehetsége, de erkölcsi tehetsége is volt a rendkívül humánus Jávornak. A magyar Clark Gable-ként emlegetett színész a két világháború között filmsztár, a nők bálványja, egy korszak idolya volt. Az 50-es években ikonná vált sármos színész életét feldolgozó mű, a Kék-lila nyár alapja egy szerelmi háromszög.

A produkcióban, csakúgy, mint Jávor Pál életében is, erőteljes szerepet kap felesége – azonban megjelenik mellette egy fiatal színésznő, akinek reménye és bukása is, hogy tervbe veszi: a nagyteknélyű művé-

szen keresztül karriert indít a színházi világban.

A zenés játékban hallható izgalmas dalok segítségével még közelebb kerülhetünk Jávor alakjához, hiszen olyan pluszdimenziót adnak a történethez, amit szavakban nem lehet kifejezni, és olyan mélységeket tudnak feltárni, amellyel még drámaibbá válik egy-egy jelenet.

Hegedűs D. Géza mellett az előadásban fellép Fekete Gizit, Pataki Ferenc, Erdélyi Tímea, Kanocsár József és Ádám Tamás. A Jávor feleségét alakító Fekete Gizivel Hegedűs D. Géza már a főiskolás években szoros barátságot kötött.

A Jávor Pál szerelmét és életét bemutató zenés játékot

a szegedi Pincészházal együttműködve mutatja be a Szabadtéri. A produkció szövegét Pozsgai Zsolt írta, a dalszöveget Valla Attila, a zeneszerző pedig Gázsó Bálint volt. A zenés játékot Teliha Péter rendezte. A Kék-lila nyár, Jávor szerelme című produkciót augusztus 13-án és 14-én láthatja a nagyérdemű az Újszegedi Szabadtéri Színpadon.

(x)

REŐK Gyerök Kör

Képzőművészeti foglalkozásokat tartanak a REŐK-ben, amelyeket augusztus 19-éig hetente két alkalommal, csütörtökön és pénteken 10 és 13 óra között várják az érdeklődőket, anyagot és eszközt biztosítanak. A foglalkozásokat vezeti: Ale Ildikó festőművész, képzőművészeti múzeumpedagógus. Belépő díj: 700 forint fejében, testvérek számára kedvezményesen 500 forint. Hozza el ön is gyermekeit, hiszen számtalan alkotás várja, hogy a gyerekek háttérmentes fantáziájának és érdeklődésének fókuszába kerülhessen!